Hoe ziet gemeente Ede er in 2040 uit?

Ede is een prachtige gemeente. Maar hoe blijven we dat en hoe gaan we om met de uitdagingen die er zijn? Ruimte bieden aan alles is niet langer mogelijk. We moeten keuzes maken. We hebben drie toekomstbeelden gemaakt, die laten zien hoe Ede eruit zou kunnen zien in 2040. Dorpsraden hebben een uitwerking gemaakt op basis van deze drie beelden.

Toekomstbeelden

De drie toekomstbeelden maken keuzes op drie onderwerpen: Hoe profileren we ons? Hoe gaan we om met groei? Welke rol neemt de gemeente? Natuurlijk gaat het nooit precies zo worden als in deze drie toekomstbeelden. Wij vragen u ook niet om voor één van deze beelden te kiezen. De beelden zijn bedoeld om ons te helpen bij het gesprek over de keuzes die we nu moeten maken.

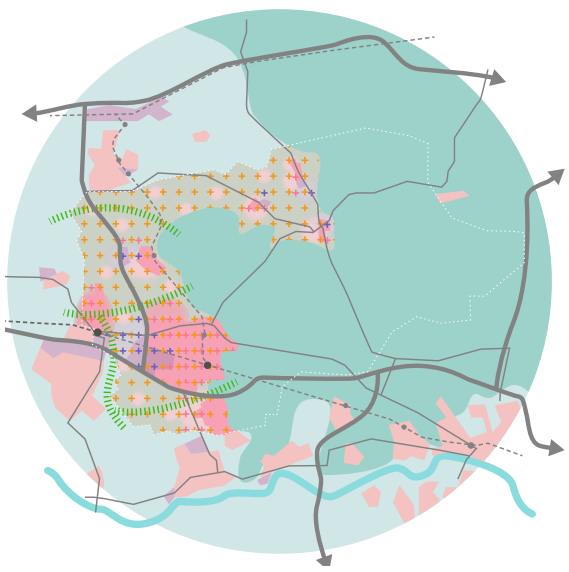

Dynamisch Ede

In "Dynamisch Ede" **profileren** we ons als gemeente die initiatief en ontwikkeling mogelijk maakt. Dit zorgt voor veel economische dynamiek en werkgelegenheid. We **spreiden de groei** over de hele gemeente.

De gemeente faciliteert door het ondersteunen van initiatieven die op ons afkomen. Overal komen nieuwe wijken: in het buitengebied, de dorpen en Ede-stad. De auto is ook daar onmisbaar. Gemeente Ede bouwt ook woningen voor Veenendaal en de regio, bijvoorbeeld met een nieuwe wijk bij het station Veenendaal-de Klomp. Ederveen groeit vast aan Veenendaal. Het is handig voor het verkeer om bij het station te bouwen. Nadeel is dat de wijk dan ligt op het laagste en natste punt van de Gelderse Vallei.
In dynamisch Ede wordt het buitengebied voller. Op allerlei plekken worden bedrijven en woningen gebouwd. Daardoor krijgt mensen meer last van elkaar. De landbouw komt verder onder druk te staan. In de natuurgebieden wordt niet gebouwd, maar nog steeds gaat de natuur achteruit. Het buitengebied wordt minder aantrekkelijk voor recreatie. Daarvoor gaan mensen naar de Veluwe.
In dynamisch Ede is weinig ruimte voor vernieuwing van bestaande dorpen en stad. De ruimte die er is, wordt niet ingezet voor gezondheid, bijvoorbeeld extra sportvelden. De kosten voor natuurherstel en zorg lopen op. Dynamisch Ede geeft veel ruimte aan ondernemers en initiatieven.

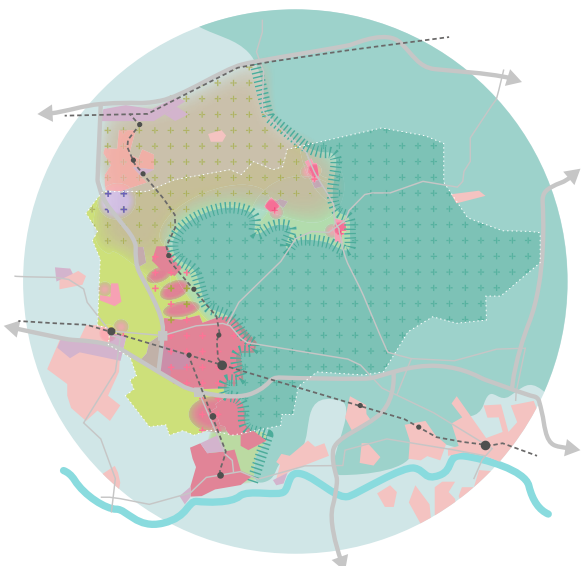

Veluwse Flank

In "Veluwse flank" profileren we de gemeente Ede als het gebied met kennis van landbouw en voedsel. Daarmee zijn we een aantrekkelijke gemeente voor mensen die in deze sectoren werken: Edenaren en ook mensen van buiten.

We bundelen de groei van woningen en bedrijven. Langs de Veluwe en in de richting van Wageningen ontwikkelen we nieuwe landschappen en woon- en werkgebieden. De gemeente stuurt actief op sterke groei en we willen nog meer bekend staan vanwege onze kennis over voeding en de productie. In de Veluwse Flank bundelen we tussen Lunteren en Wageningen nieuwe woningen en werkgebieden. Dat doen we rondom knooppunten voor openbaar vervoer. De landbouw concentreren we in het noordelijk, luwe deel van Ede. De dorpen in het noorden breiden alleen uit voor de eigen inwoners. Door de bundeling van groei kunnen we voorzieningen zoals winkels, scholen en sportterreinen versterken. In de Veluwse Flank kunnen we binnen de dorpen en Ede-stad meer ruimte geven aan groen. We spelen in op het veranderende klimaat.
In dit toekomstbeeld zetten we in op groei en concentreren we hinder en vervuiling in enkele gebieden. Het gebied tussen Ede en Lunteren wordt aantrekkelijker voor recreatie. Ook verbeteren we de natuur op de Veluwe: drukbezochte zones aan de randen en rustige gebieden in het midden.

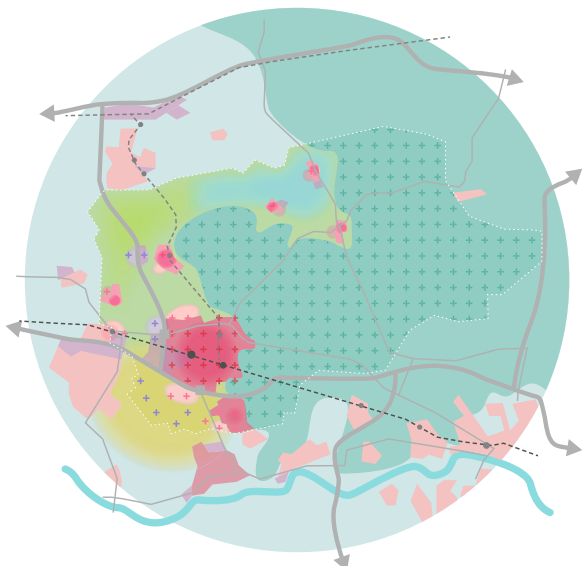

Natuurlijke proeftuin

In **"Natuurlijke Proeftuin" profileren** we de gemeente Ede als gebied waar natuur centraal staat in combinatie met duurzame landbouw.

Het aantal agrarische bedrijven loopt terug, maar elk bedrijf heeft wel meer grond. Hierdoor kan elke boer zijn bedrijf duurzamer inrichten. In de Natuurlijke Proeftuin concentreren we de groei voor wonen en werken in de bestaande kernen. De gemeente neemt regie op deze ontwikkeling, met maximale ruimte voor de combinatie van landbouw en natuur.
In de Natuurlijke Proeftuin gaat Ede-stad sterk veranderen. Bij een nieuw station Ede-West maken bedrijven plaats voor meer woningen. Hier, en ook op andere centrale plekken in de stad, komt meer hoogbouw. De nieuwe woningen zijn vooral bedoeld voor de Edenaren zelf.
Op een paar plekken breidt Ede uit. Mooie fietsroutes overbruggen snelwegen en sluiten aan op groene routes in de stad. We stimuleren zo bewegen en gezond gedrag. De Natuurlijke Proeftuin verbindt dorp en stad beter met het buitengebied. Dorp en stad zelf zijn compact, zonder ruimte voor extra groen. Daarom investeren we flink in gebouwen die natuurvriendelijker zijn. Dorpen groeien naar eigen behoefte, door woningbouw binnen en buiten de bebouwde kom. In de Natuurlijke Proeftuin zetten we sterk in op de overgang naar kringlooplandbouw. We herstellen de natuur, bijvoorbeeld door ruimte te geven aan beken, Ede wordt zo minder kwetsbaar voor verdroging. Daarmee wordt het buitengebied en de Veluwe aantrekkelijker voor recreanten.

In dit toekomstbeeld zetten we in op minder groei van woningen en bedrijven, en geven we meer ruimte aan natuur en landbouw.

Voor- en nadelen in elk toekomstbeeld
De beelden verschillen sterk op een aantal onderwerpen. We willen graag weten van u als inwoner hoe u daar tegenaan kijkt. Welke oplossingen ziet u om voldoende woningen te hebben, een sterke natuur, een gezonde leefomgeving, duurzame energie en landbouw?

Wat is de Omgevingsvisie?

Gezamenlijk hebben we in gemeente Ede een flink wensenlijstje: we willen fijn wonen en we willen dat onze kinderen ook in Ede kunnen wonen. We willen hier graag kunnen werken en we willen genieten van de mooie natuur. Verder willen we bijvoorbeeld duurzame energie opwekken. We vinden een gezonde lucht en bodem belangrijk. We willen ruimte voor onze agrariërs en we willen ruimte voor ontspanning.

Het doel is dat Ede ook in 2040 een prettige plek is. Om dat te bereiken moeten we nu keuzes maken. En
dat is best een uitdaging. De Omgevingsvisie gaat over de volgende thema's:

- Natuur en groen
- Sociaal en gezond
- Woningen en voorzieningen
- Mobiliteit
- Economie, landbouw en recreatie
- Energie
- Identiteit en herkenbaarheid

Meer weten over deze thema's? Kijk op www.ede.nl/omgevingsvisie onder het kopje 'Wat is een omgevingsvisie?'

Mens en omgeving centraal - reactie dorpsraden Ede

Dorpen en het Buitengebied hebben een uitwerking gemaakt van de drie toekomstbeelden. Hierin staat de mens en de omgeving centraal. Zij denken dat deze uitwerking het best aansluit bij de inwoners. Volgens de dorpsraden is het wenselijk om vanuit de lokale behoefte te ontwikkelen en natuur en landbouw centraal te stellen.

Behoud van het bestaande areaal aan bos, groen en landbouwgrond staat voorop. Duurzaam natuurbeheer is hierbij voorwaarde. De directe omgeving nodigt uit tot een actieve leefstijl in een kwalitatief goede omgeving (bijvoorbeeld schone lucht en water). Iedereen kan meedoen. Voorzieningen zijn op voldoende niveau aanwezig (o.a. scholen, verenigingen, zorg).

Landbouw

Landbouw met perspectief en natuurinclusief. Bij stoppende landbouwbedrijven wordt de landbouwgrond maximaal behouden, eventueel gecombineerd met het bieden van onderdak aan andere bedrijvigheid. Deze past bij de ontwikkeling van het dorp en buitengebied en houdt rekening met de omgevingskwaliteit. Een toevoeging van toeristische functies wordt niet voorzien. Werkgelegenheid blijft voor de dorpen behouden, met de bedrijven die hierbij passen wat betreft omgevingskwaliteit. Hiervoor is kleine uitbreiding van industrieterreinen mogelijk indien van belang voor het dorp.

Dorpen

De dorpen bouwen voor de lokale woningbehoefte, waarbij verdichting van de dorpen en verstedelijking van het buitengebied maximaal wordt vermeden. Dorpse uitbreidingen komen er met oog voor het groene karakter en refererend aan eigen identiteit, met bebouwing van maximaal drie woonlagen. Verdichting vindt plaats in Ede-Stad met oog voor groene wijken.

Energie

Duurzame energieopwekking is belangrijk, voor zover het in de lokale behoefte voorziet en onder de voorwaarde dat het dorp of buitengebied niet wordt aangetast. Er wordt maximaal ingezet op zon op daken en taluds. Er komen geen grootschalige windmolenparken of zonnevelden (eventueel wel bij dubbelgebruik, mits passend bij de omgevingskwaliteit). Windmolens passen enkel langs de A30, A1 en A12.

Bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid van dorpen staat voorop, zowel voor OV, fiets als auto. Doorgaand verkeer wordt afgewikkeld om de dorpen heen. Sluipverkeer wordt teruggedrongen en doorgaand verkeer in het buitengebied wordt zoveel mogelijk omgeleid via provinciale en rijkswegen. Er zijn voldoende parkeermogelijkheden nabij dorpscentra.

In dit toekomstbeeld wordt ingezet op behoud van groene en landschappelijke kwaliteiten en toekomstgerichte landbouw. Behoud van groen tussen de dorpen en kernen.

Denk mee!

Graag willen we dat u meedenkt over de toekomst van onze gemeente. Vanwege corona is het voorlopig niet mogelijk bijeenkomsten buiten of in dorps- of wijkcentra te organiseren. Daarom houden we digitale gebiedsbijeenkomsten via Teams.

Tijdens deze bijeenkomsten praten we in kleine groepen met inwoners en organisaties over de voor- en nadelen van verschillende toekomstbeelden en de uitwerking van dorpsraden. Ook gaan we het hebben over de mogelijkheden die u ziet om voldoende woningen, een sterke natuur, een gezonde leefomgeving, duurzame energie en landbouw te realiseren.

Planning gebiedsbijeenkomsten

- **Woensdag 31 maart**	Ede stad	aanmelden is niet meer mogelijk
- **Maandag 12 april**	Bennekom / De Kraats	aanmelden tot en met 6 april
- **Woensdag 14 april**	Harskamp / Otterlo / Wekerom / De Valk	aanmelden tot en met 7 april
- **Maandag 19 april**	Lunteren	aanmelden tot en met 13 april
- **Woensdag 21 april**	Ederveen/DeKlomp	aanmelden tot en met 14 april

Aanmelden kan via het digitale formulier op www.ede.nl/omgevingsvisie.
Enkele dagen voor de bijeenkomst ontvangt u via de mail een teams-link om deel te nemen.

En verder in 2021

- **mei**: uitwerken strategische keuzes (we noemen dat leidende principes) voor de Omgevingsvisie
- **juni**: online presentatie van de strategische keuzes, gemeenteraad behandelt strategische keuzes
- **juli/aug**: uitwerking van de concept-Omgevingsvisie
- s**eptember**: presentatie van de concept-Omgevingsvisie, met online peiling voor inwoners en inloopmogelijkheid in dorps/wijkcentra (als coronamaatregelen dit toestaan)
- **oktober**: gemeenteraad beslist over concept-Omgevingsvisie
- **oktober/november**: ter inzage legging (formele inspraak voor inwoners en organisaties).
- **december**: gemeenteraad beslist over definitieve Omgevingsvisie